KANSALLINEN KOULUTUKSEN ARVIOINTIKESKUS
NATIONELLA CENTRET FÖR UTBILDNINGSUTVÄRDERING
FINNISH EDUCATION EVALUATION CENTRE

LAPIN AMMATTIKORKEAKOULUN AUDITOINTI

Tekijät **Timo Mattila, Tekla Kosonen, Sanna Ruhalahti, Mikko Valtonen, Niina Nurkka ja Raisa Hievanen. Lapin ammattikorkeakoulun itsearviointi (toim.) Merja Forest**
Auditointivuosi **2023**, Karvin julkaisu **17:2023**
Kieli **Suomi**
ISBN **978-952-206-794-4 pdf**

1.2 Koulutuksen toteutus

- Korkeakoulun itsearviointi

Koulutuksen toteutus on työelämälähtöistä yhdistäen teorian käytäntöön

Toteutusta ohjaa osaamisperustaisuus: opiskelija- ja oppimiskeskeisyys, yksilölliset opintopolut, hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen (AHOT), työelämälähtöisyys sekä arviointikriteerien osaamisperustaisuus. Opiskelun ja opetuksen prosessit ja Peppi-ekosysteemin vuosikello raamittavat toimintaa. Toteutus vaatii opetus- ja ohjaushenkilöstön tiimityötä ja yhteistyötä tukipalveluiden kanssa. Henkilöstö on sitoutunut kehittämiseen ja opiskelijakeskeisten ratkaisujen pilotointiin (mm. käänteinen opetus, harjoittelun ohjauksen menetelmät). Pedagogisten ratkaisujen merkitys opiskelijan ja opettajan hyvinvoinnille tunnistetaan. Osaamisen kehittymistä tuetaan ohjauksen, arvioinnin ja palautteen kautta. Pedagogiset menetelmät vaihtelevat osaamistavoitteiden, opiskelijan ja oppimisympäristön mukaan. Opiskelijavalintaperusteet ovat läpinäkyvät opiskelijavalintaprosessin mukaisesti, huomioiden kohderyhmät ja hakutavat.

Yksilöllisiä ja joustavia opintopolkuja tuetaan OPSien modulaarisuudella. Tavoitteena on lisätä yhteisiä opintoja, poistaa päällekkäisyyksiä ja vahvistaa profiloitumista. Opiskelija laatii opiskelusuunnitelmansa huomioiden tilanteensa ja tavoitteensa. Opintoja voi valita muista korkeakouluista. Opiskelijan työsuhde ja AMKin hankkeet luovat mahdollisuuksia työn opinnollistamiseen, jota on edistetty pitkään, mutta käytön laajentuminen on hidasta. Opinnollistaminen sisällytetään koulutuksen ja TKI:n kehittämisohjelmaan.

Opinnäytetyöt ovat työelämän toimeksiantoja (kehittämis- tai tutkimustehtävä, päiväkirja- tai portfoliomuoto). Opinnäytetyöohjeet ovat yhtenevät huomioiden tutkinnon tason. Ohjaus- ja hallintajärjestelmä Wihi selkeyttää opiskelijapalautteen pohjalta jatkuvasti kehitettyä prosessia. Viimeisimpinä vahvistettiin YAMK-opinnäytetyön arviointikriteereiden osaamisperustaisuutta.

Opinnäytetyösopimukset uudistettiin valtakunnallisen hankkeen pohjalta. Sopimuksista, tietosuojasta ja aineistonhallinnasta on järjestetty koulutuksia. Sopimukset koetaan vaikeiksi, minkä vuoksi niistä hankitaan selkoversio. Ohjaajille laaditaan opas.

Ohjauksessa huomioidaan opiskelijan yksilölliset tarpeet

Opinto-ohjaajilla ja opetushenkilöstöllä on iso rooli ohjauksessa, mutta ohjaus ja neuvonta sisältyvät jokaisen työhön. Kantavia periaatteita ovat opiskelijakeskeisyys, opiskelijan toimijuus sekä ohjauksen oikea-aikaisuus ja saatavuus. Opiskelijan osallistuminen, tavoitteet ja tulkinta ovat ohjauksen lähtökohta. Ohjauksessa hyödynnetään mm. vahvuusperustaista lähestymistä. Pepin ohjauspalvelussa opinto-ohjaajalla on käytössä seuranta- ja ennustegraafit opintojen seurantaan. Opiskelija saa omat graafit: tarkoituksena on motivoida opiskelemaan ja ennaltaehkäistä keskeytymisiä. Opetushenkilöstö seuraa opiskelijan edistymistä opintojaksoilla. Tarvittaessa konsultoidaan opinto-ohjaajaa, joka kontaktoi opinnoissa viivästynyttä, toisinaan myös opinnot keskeyttänyttä.

Opinto-ohjaajan ja opettajatutorin tehtävät arvioitiin v. 2019, koska mm. yksilöllisesti etenevien opiskelijoiden määrä kasvoi. Ryhmäkohtainen opettajatutormalli toimi kirjavasti: ohjaus oli osin pirstaleista ja opettajan ohjausvastuuta oli siirtynyt opettajatutorille. Mallista luovuttiin ja panostettiin opinto-ohjaajien määrään, ohjauksen kehittämiseen ja kaikkien ohjausvastuuseen. Lähes kaikissa koulutuksissa on kokoaikainen opinto-ohjaaja, jonka tukena ovat kansainvälisten koulutusten koordinaattori ja tiiminvetäjä. Ohjaustoimijoiden rooleja selkiytetään, esim. opetushenkilöstön puuttumisessa opiskelijan opintojen viivästymiseen ja tiedonkulussa opinto-ohjaajalle on kehittämistarve.

Opinto-ohjaajat, avoimen AMKin asiantuntija, opiskelijakunnan ja kuraattoripalveluiden edustajat muodostavat ohjauksen ja hyvinvoinnin työryhmän. Työryhmän jäseniä kuuluu opiskelun ja opetuksen prosessitiimeihin, ja he osallistuvat TKI-työhön. Työryhmä organisoi sidosryhmätapaamisia, esim. mielenterveydestä, joka havaittiin opiskelijoiden hyvinvoinnin riskitekijäksi (esim. työn ja opintojen yhteensovittamisen haaste, paine valmistua nopeasti). Opiskelijakunta toimii Lapin korkeakoulujen hankkeissa (esim. opiskelijoiden hyvinvointi) ja toteuttaa omia hankkeita (esim. vertaisohjaus). Korkeakouluissa on kehitetty ohjaustyökaluja, joiden laaja käyttö vaatii suunnittelua, priorisointia ja vaikuttavuusseurantaa. Uraohjaus on opiskelijapalautteen perusteella kehittämiskohde. Uraohjausta tehdään, mutta kokonaiskuva on pirstaleinen. Kehittämistyötä varten perustettiin monialainen työryhmä, jossa on myös opiskelijakunta. Kohderyhmäksi priorisoitiin tutkinto-opiskelijat.

Kuraattoripalvelut toimivat erityisesti opinto-ohjaajan työparina opiskelijahyvinvointiasioissa. Yhteistyö hakupalveluiden kanssa on tiivistä ja kehittyvää, haku- ja viestintäpalvelut tukevat valintaprosessissa. eOppimispalveluiden pedagoginen ja tekninen osaaminen on erittäin arvostettua opiskelijoiden ja henkilöstön keskuudessa, esim. MOOCien kehittämisessä eOppimispalvelut on mukana. Kansainvälistymispalveluita ei osata hyödyntää riittävästi, ja palvelujen yhteistyötä opinto-ohjaajien kanssa tulee kehittää.

Monimuoto- ja verkko-opinnot mahdollistavat ajasta ja paikasta riippumatonta opiskelua.

Joissakin opintojaksoissa voi valita opiskelun pääosin itsenäisesti, kampuksella lähiopetuksessa tai etänä. Monimuoto- ja verkko-opinnot vahvistavat opintojen saavutettavuutta ja Lapin pitovoimaa. Opiskelijoiden motivaatio opiskella kampuspaikkakuntien oppimisympäristöissä ja työantajien toimeksiannoissa on osin heikentynyt. Virtuaalisuuden ja paikallisuuden ristiveto on haastava, ja näkyy jossain määrin opiskelijoiden ja henkilöstön antamissa palautteissa.

Vahvuudet	**Kehittämiskohteet**
Toteutusten monipuolistuminen	Työn opinnollistamisen laajentaminen
Opintojen ohjauksen vahvistuminen	Ohjauksen toimijoiden roolit, esim. uraohjauksessa
eOppimispalvelut	Ohjauksen kehittämishankkeiden tulosten hyödyntäminen
	Kansainvälistymispalvelujen hyödyntäminen

1.2 Koulutuksen toteutus

- Auditointiryhmän arvio

Ohjauksen prosessit ja järjestelmät tukevat opiskelijoiden ohjausta ja opintojen etenemistä

Lapin ammattikorkeakoululla on selkeät opiskelijavalintaa, osaamisen tunnustamista ja tutkintojen suorittamista koskevat säännöt ja määräykset sekä näitä tukevat oppaat. Ammattikorkeakoulu on tietoisesti kehittänyt ohjauksen prosesseja. Erityisenä vahvuutena auditointiryhmä näkee opintohallintajärjestelmään kehitetyn ohjauksen sovelluksen, jossa opinto-ohjaajalla on käytössä seuranta- ja ennustetiedot opiskelijoiden opintojen etenemisen seurantaan. Auditointihaastattelujen mukaan havaittuihin poikkeamiin opintojen etenemisessä reagoidaan myös nopeasti. Auditointivierailulla tuotiin esiin, että lähitulevaisuudessa kaikki opettajat voivat hyödyntää ohjauksen sovelluksesta saatavia tietoja. Myös opiskelijoilla on mahdollisuus seurata opintojensa etenemistä opintohallintajärjestelmän avulla.

Auditointiaineiston mukaan Lapin ammattikorkeakoulussa keskeisiä periaatteita ovat opiskelijakeskeisyys, opiskelijan toimijuuden vahvistaminen ja osallistava ohjaus. Itsearvioinnin mukaan ohjauksessa hyödynnetään muun muassa vahvuusperustaista lähestymistä. Auditointiryhmä ei auditointivierailun aikana saanut selkeää kuvaa vahvuusperustaisen ohjauksen mallin toimivuudesta, sillä auditointihaastatteluissa mallia ei tunnistettu. Auditointihaastatteluissa ja opiskelijoiden työpajassa kävi kuitenkin ilmi, että opiskelijat ovat pääsääntöisesti tyytyväisiä opinto-ohjaajilta ja opettajilta saamaansa opintojen ohjaukseen sekä opintojen joustavuuteen. Joillain opiskelijoilla oli myös kielteisiä kokemuksia opintojen ohjauksen ja joustavuuden toteutumisesta. Esimerkiksi osa opiskelijoista koki, että osaamisen tunnustamisen prosessi toimii hyvin, mutta osalla oli kokemuksia siitä, että osaamisen

tunnustamisen käytännöt eivät ole johdonmukaisia ja selkeitä. Auditointiryhmä suosittelee, että ammattikorkeakoulussa varmistetaan ohjauksen prosessien ja joustavien opintopolkujen yhdenmukainen käytännön toteuttaminen kaikilla koulutusaloilla.

Opiskelijatyöpajassa nousi esiin, että opintojen sujuvaa etenemistä Lapin ammattikorkeakoulussa tukisi lähi- ja etäopetuksen nykyistä tarkoituksenmukaisempi toteuttaminen ja aikatauluttaminen. Opiskelijat toivoivat, että lähiopetusta järjestettäisiin kokonaisina päivinä ja että lähiopetuksessa keskityttäisiin erityisesti sellaisten aiheiden opiskeluun, jotka edellyttävät läsnäoloa. Auditointiryhmä kannustaa ammattikorkeakoulua tarkastelemaan yhdessä opiskelijoiden kanssa lähi- ja etäopetuksen entistä tarkoituksenmukaisemman toteuttamisen mahdollisuuksia.

Opetuksen vahvuutena on keskusteleva ilmapiiri opettajien ja opiskelijoiden välillä

Auditointivierailun aikana työpajaan osallistuneet opiskelijat nostivat Lapin ammattikorkeakoulun vahvuuksiksi opettajien joustavuuden ja ammattitaidon sekä keskustelevan ilmapiirin opettajien ja opiskelijoiden välillä. Auditointihaastattelujen sekä opiskelijoiden ja opettajien työpajojen mukaan Lapin ammattikorkeakoulussa opetuksessa käytetään monipuolisesti erilaisia opetus- ja ohjausmenetelmiä. Osaamistavoitteiden saavuttamista tuetaan esimerkiksi ryhmäohjauksella, itse- ja vertaisarvioinnilla sekä ohjaavalla palautteella. Työpajassa opiskelijat kuitenkin toivoivat nykyistä enemmän henkilökohtaista palautetta tavoitteiden saavuttamisesta.

Lapin ammattikorkeakoulussa on käytössä toimivat digitaaliset opiskelu- ja viestintäalustat. Opiskelijatyöpajassa kuitenkin esitettiin, että opettajat voisivat käyttää esimerkiksi Moodle-alustaa nykyistä monipuolisemmin. Auditointiryhmä suosittelee, että opettajille tarjotaan tarvittaessa koulutusta tai tukea Moodle-alustan monipuolisiin käyttömahdollisuuksiin sekä kannustetaan henkilökohtaisen palautteen antamiseen.

Myös opetuksen työelämäläheisyys tuotiin työpajoissa esiin Lapin ammattikorkeakoulun vahvuutena. Opiskelijoiden työpajoissa nostettiin kuitenkin esiin harjoitteluihin liittyviä haasteita. Opiskelijat kaipasivat erityisesti harjoittelun ohjausta ja tukea harjoittelupaikkojen löytämiseen. Myös harjoittelun ajankohtaan suhteessa opiskeltavan alan vuosisykliin tulisi opiskelijoiden näkemyksen mukaan kiinnittää entistä enemmän huomiota.

Lapin ammattikorkeakoulussa opetuksessa hyödynnetään ja kehitetään erilaisia digitaalisia ja fyysisiä oppimisympäristöjä, jotka tukevat opiskelijoiden työelämäläheistä osaamisen kehittymistä. Esimerkiksi ENVI-oppimisympäristössä opiskelijoilla on mahdollisuus myös itsenäiseen hoitotyön taitojen harjoitteluun. Auditointivierailun ja -haastattelujen perusteella Lapin ammattikorkeakoulussa TKI-toiminta ja opetustoiminta ovat linkittyneitä toisiinsa. Opiskelijoita osallistetaan TKI-toimintaan kehittämisympäristöjen ja TKI-projektien kautta. YAMK-koulutuksissa on vahva TKI-sidonnaisuus. Auditointihaastattelussa nousi kuitenkin esiin, että TKI-toiminnan tuloksia voitaisiin hyödyntää opetuksessa nykyistä enemmän. Lisäksi TKI-toiminnan ja opetuksen yhdistämisessä voitaisiin hyödyntää monialaisuutta nykyistä vahvemmin. Auditointiryhmä suositteleekin selvittämään entistä monipuolisempia tapoja hyödyntää TKI-toiminnan tuloksia opetuksessa sekä sitä, miten TKI-toiminnan ja opetuksen yhdistämisessä

voitaisiin nykyistä vahvemmin hyödyntää monialaisuutta ja taiteellista toimintaa.

Yhtenäisten tuki- ja hyvinvointipalveluiden riittävyys on varmistettava kaikilla kampuspaikkakunnilla

Lapin ammattikorkeakoulussa on ajantasainen vuonna 2023 päivitetty tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma konkreettisine toimenpiteineen. Opettajien työpajan mukaan saavutettavuuteen on kiinnitetty erityistä huomiota. Opiskelijoiden ohjauksen ja hyvinvoinnin kehittämisen tukena ammattikorkeakoulussa on monialainen ohjauksen ja hyvinvoinnin työryhmä. Työryhmässä on myös opiskelijakunnan edustaja. Opiskelijoiden hyvinvointi nousi auditointivierailulla esiin tärkeänä kehittämisen kohteena. Opiskelijoiden hyvinvointia kehitetään muun muassa erilaisilla hankkeilla, joissa myös Lapin ammattikorkeakoulun opiskelijakunta on mukana. Auditointihaastatteluissa ja opiskelijoiden työpajoissa nousi kuitenkin esiin hyvinvointipalveluiden riittämättömyys ja esimerkiksi kuraattoripalveluiden ruuhkautuminen.

Lapin ammattikorkeakoulussa hallinto- ja tukipalvelut tuotetaan LUC-konsernin yhteisissä LUC-palveluissa. Auditointihaastatteluissa tuli esiin hallinto- ja tukipalvelujen toimijoiden vahva tahtotila ja sitoutuminen toimivien palvelujen tuottamiseen. Auditointihaastatteluissa tuli kuitenkin ilmi, että koska tukipalvelut on ulkoistettu, ne koetaan osittain irralliseksi ammattikorkeakoulusta ja tämä tuo myös johtamiseen liittyviä haasteita. Tukipalveluissa tehdään yhteistyötä ammattikorkeakoulun toimijoiden kanssa, mutta auditointiryhmän saaman näkemyksen mukaan tarvetta yhteiselle keskustelulle ja kehittämiselle on edelleen. Auditointihaastatteluissa tuli myös esiin, että opiskelijapalveluiden saatavuudessa on eroja eri kampusten välillä. Auditointiryhmä suosittelee, että yhteistä keskustelua LUC-palvelujen ja ammattikorkeakoulun välillä jatketaan. Tuki- ja hyvinvointipalveluiden riittävyyttä tarpeeseen nähden tulee arvioida ja laatia toimenpiteet riittävien ja yhtenäisten palveluiden varmistamiseksi kaikilla kampuspaikkakunnilla.